

[Statsministeren.]

terne havde ikke noget Ønske om at opretholde Restriktionerne blot for at pine og plage Befolkningen, og det tror jeg er helt rigtigt. Jeg vil ikke i mindste Maade underkende, at det er deres Mening. Men der kan være en vis Forskel paa, paa hvilket Tidspunkt man mener, at Restriktionerne kan undværes, og det tror jeg netop der er, og det synes mig at ligge noget i Sagens Natur, idet Socialdemokraterne sammen med Kommunerne er Tilhængere af et større Statsindgreb, en større Statskontrol, en mere omfattende Statskontrol, end andre Partier er. Det vedkender de sig, og det agiterer de med. Men saa ligger deri ogsaa i hvert Fald en vis Sandsynlighed for, at selv om de ikke vil opretholde Restriktionerne, naar de er unyttige, vil der gaa umaadelig lang Tid, inden de kommer til at synes, at de er unyttige. Jeg ved da for Resten heller ikke af — det er muligt, jeg tager fejl deri, men jeg erindrer ikke, at Socialdemokraterne i deres Regeringsperiode har ophævet nogen Restriktion i det hele taget paa det økonomiske og erhvervsmæssige Livs Omraade. Det er muligt, jeg tager fejl, jeg kan jo ikke huske alle de forskellige Tildragelser i mit ikke helt korte parlamentariske Liv; men som sagt, jeg synes, at der er meget, der kunde tyde paa, at selv om de har Ret i, at de ikke vil opretholde Restriktionerne længere end det er nødvendigt, saa vil det Tidspunkt, hvor de finder dem unødvendige, ligge temmelig langt ude i Fremtiden.

Det ærede Medlem Hr. Bertel Dahlgaard mente, at der i Aabningstalen var en Mangel derved, at den ikke omtalte Statens Indseende og Indflydelse paa Forholdet mellem Arbejdsgivere og Arbejdere, navnlig med Hensyn til Lønsituationen. Jeg er i og for sig ikke uenig med det ærede Medlem i hans Betragtninger angaaende dette Spørgsmaal, men naar det ikke er taget med i Programudtalelserne, er det, fordi jeg ansaa det for at være ganske unyttigt. I den Regering, som sad fra Maj og indtil November, var dette Spørgsmaal jo fremme til Forhandling gentagne Gange, og fra det radikale Partis Repræsentant i denne Regering og fra Venstres Side blev der ved enhver Lejlighed gjort alt, hvad der kunde gøres, naar man skulde opfylde den daværende Statsministers Aabningstales Ord om, at man vilde optage til Prøvelse, om der kunde findes en bedre Form for dette Forhold. Vi gjorde som sagt alt, hvad vi kunde, for at en saadan Undersøgelse og Prøvelse kunde finde Sted, naar man vilde

ophæve den gældende Ordning; men fra andre Partiers Side var der en stærk Modstand herimod og en Uvilje til i det hele taget at inkludere sig i nogen som helst Forhandling om en Løsning, der øgede Statens Indflydelse paa disse Forhold ud over det rent mæglingsmæssige. Hvis det skulde vise sig, eller hvis det skulde komme til min Kundskab, at der nu er Mulighed for, ogsaa med den forestaaende vanskelige Situation for Øje, at faa noget tilrettelagt paa dette Omraade, skulde det være mig kært, og saa skal jeg være villig til at optage Forhandling derom ogsaa paa et fordomsfrit Grundlag. Som sagt, Grunden til, at Spørgsmaalet ikke er medtaget i Aabningstalen, er den, at jeg var temmelig overbevist om, der ikke vilde komme noget ud deraf, og det vilde derfor kun være at fremdrage Spørgsmaal, som jeg paa Forhaand maatte mene kun kunde bidrage til at skærpe Modsætningerne i de kommende Rigsdagsforhandlinger om andre bestemte Spørgsmaal.

Med Hensyn til Sociallovgivningen har den ærede Ordfører for Socialdemokratiet jo en lang Række Krav om kostbare Udvidelser og Forbedringer. Der er det bemærkelsesværdige herved, at nu har der paa Socialministerposten i 16 Aar siddet en socialdemokratisk Minister, og naar de saa er gaaet af, er der saa mange og saa store, kostbare Spørgsmaal, som trænger sig paa til Løsning — 3 Uger efter at de er gaaet af. Det er, synes det mig, en ret haardhændet Kritik af det Arbejde, som de i disse lange Tider har siddet og fumlet med, naar de ikke har faaet noget virkelig ud deraf, naar de selv maa opregne en lang Række store, kostbare og indgribende Krav, som de ikke engang har naaet at faa stillet Forslag om. Naar det ærede Medlem nu viser saa stor Omsorg for Børn, for Familier, for fattige Husmænd og Haandværkere, skulde det ærede Medlem have tænkt lidt paa det, naar vi forhandlede om Spørgsmaal vedrørende Lønforhøjelser. I de svundne Dage var det ærede Medlems og hans Partis Standpunkt det, at hvad der paa disse Omraader kunde ofres, skulde alene eller i hvert Fald for en væsentlig Del ofres paa Lønforhøjelsesvejen, og det vil sige, at det kom ikke de af det ærede Medlem nævnte Grupper til gode med en eneste Øre, hvorimod vi foreslog, at disse Midler og maaske flere, som fra det øvrige Samfund blev stillet til Raadighed, skulde anvendes til Nedsættelse af Prisen paa de vigtigste Livsfornødheder, for at det kunde komme samtlige Smaakaarsfolk i Landet til gode. Men det havde det ærede Medlem og hans Parti i